

Aangetekend
Aan Vereniging Natuurmonumenten
T.a.v. de heer M. van den Tweel
Postbus 9955
1243 ZS 'S-GRAVELAND

12Landschappen
T.a.v. de heer dr.ir. H.H. Bartelink
Postbus 31
3730 AA DE BILT

Vereniging Gelijkberechtiging
Grondbezitters
Apeldoornseweg 250
7351 TA HOENDERLOO
KvK-nummer 08194922
Rabobank Geldermalsen 111.553.830
vereniginggg@gmail.com
www.vereniginggg.nl

*Tevens per email; m.bos@natuurmonumenten.nl
info@de12landschappen.nl*

Datum 26 september 2013

Betreft **Een duiding van de uitspraak van het GvEU d.d. 12 september 2013 in
reactie op het persbericht van Natuurmonumenten**

Geachte heren Van den Tweel en Bartelink,

Hierbij vraagt (het bestuur van) de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters ("VGG") uw aandacht voor het volgende. Op 12 september 2013 heeft Natuurmonumenten een persbericht uitgebracht naar aanleiding van de uitspraak van het Gerecht van de Europese Unie ("GvEU") d.d. 12 september 2013. In dit persbericht heeft zij de VGG opgeroepen de juridische procedure, inzake de aan de terrein beherende organisaties ("TBO's") verleende steun, te staken. Daarbij werd in het persbericht ervan uitgegaan dat de uitspraak van GvEU gunstig is voor de positie van de TBO's in de lopende procedures.

Het persbericht geeft een onjuiste en onvolledige duiding van de uitspraak van GvEU d.d. 12 september 2013. Deze uitspraak bevestigt namelijk zonder meer de juridische stellingen van de VGG. De position paper van de VGG is naar aanleiding van deze uitspraak geactualiseerd (**zie bijlage**). Graag lichten wij de implicaties van de hiervoor genoemde uitspraak, mede gelet op het geplande overleg van 30 september 2013, hierbij nader toe waarna wij ook de consequenties van deze uitspraak voor het (landelijke) moratorium op het (om niet) doorleveren van gronden uiteenzetten.

- *Een juiste duiding van de uitspraak d.d. 12 september 2013*

Het klopt dat het GvEU in zijn uitspraak van 12 september 2013 heeft bepaald dat natuurbeheer een dienst in het algemeen belang kan zijn. Tegelijkertijd heeft het GvEU overwogen dat, ondanks het feit dat natuurbeheer (mogelijk) als een dienst in het algemeen belang aan te merken is, de regels van het Europese staatssteun recht van toepassing zijn op de (Duitse) TBO's. Dit betekent dat steun door de overheid aan de TBO's vooraf aangemeld dient te worden bij de Europese Commissie zodat zij de verenigbaarheid van de steun met het staatssteunrecht kan toetsen.

Het GvEU kwam tot haar oordeel (voornamelijk) op basis van de volgende twee overwegingen:

- (1) De (Duitse) TBO's kwalificeren als ondernemingen omdat zij economische activiteiten als houtverkoop, verpachten van gronden voor jacht en visserij en toerisme beoefenen.
- (2) De steun die de overheid aan TBO's verstrekt, bijvoorbeeld door gronden (om niet of onder de marktprijs) door te leveren aan TBO's, geeft hen een oneerlijk startvoordeel ten opzicht van andere particulieren die dezelfde economische activiteiten bedrijven maar niet door in aanmerking komen voor doorlevering van gronden door de overheid.

De overwegingen van het GvEU zijn ook van toepassing op de Nederlandse TBO's (Natuurmonumenten en de provinciale landschappen). Zij beoefenen namelijk dezelfde of soortgelijke economische activiteiten als de Duitse TBO's. Daarom leidt steun, in de vorm van aankoopsubsidie en/of doorlevering gronden, door de overheid aan de TBO's tot benadeling van andere particulieren. Deze steun mag alleen verstrekt worden als de Europese Commissie deze steun heeft goedgekeurd.

Het GvEU heeft dus de stellingname van de VGG bevestigd. De klacht die de VGG op 23 december 2008 bij de Europese Commissie indiende heeft namelijk mede betrekking op het feit dat TBO's staatssteun ontvingen die niet aangemeld was bij (en dus ook niet goedgekeurd werd door) de Europese Commissie.

- *Conclusie: het moratorium op (om niet) doorleveren moet worden gehandhaafd tot een schikking is bereikt*

De doorlevering van gronden door de Nederlandse overheid aan de TBO's verstoort dus de concurrentieverhoudingen tussen TBO's en andere particulieren. Begin 2012 is een landelijk moratorium, naar aanleiding van het door de VGG aangekondigde kortgeding, op de doorlevering van gronden aan TBO's afgekondigd. Het (toenmalige) ministerie van LNV en de provincies hadden namelijk naar aanleiding van de sommaties van de VGG toegezegd dat zij geen gronden meer (om niet of onder de marktprijs) zouden doorleveren aan de TBO's.

Dat dit moratorium noodzakelijk is wordt des te meer bevestigd door de uitspraak van het GvEU d.d. 12 september 2013. De VGG zal derhalve, zo nodig middels een juridische actie, de voorge-noemde overheidsinstanties houden aan hun toezegging om geen gronden (om niet of onder de marktprijs) door te leveren.

Tegelijkertijd is de VGG ervan bewust dat het Nederlandse natuurbeleid belemmerd wordt door het moratorium. De VGG is daarom bereid tot een schikking waarin (met het beginsel van gelijkberechtiging, en dus ook het staatssteunrecht, verenigbare) voorwaarden voor doorlevering van gronden gesteld worden.

Wij gaan, behoudens een tegenbericht, ervan uit dat u het eens bent met deze duiding van de uitspraak van het GvEU d.d. 12 september 2012 en kijken uit naar het overleg van 30 september 2013.

Met vriendelijke groet,

b/a

drs. O.O. Gorter

Bijlage

cc **Staatssecretaris van Economische Zaken, mevrouw S.A.M. Dijkema**
IPO, de heer drs. G. Beukema